

pius, quia tam apud Hebræos, quam Græcos, generatio non sumitur pro spatio decem annorum; dicimus, quod generationis nomine intelligitur longum temporis spatium, ut ex multis probant Villalpandus tom. 3. in 1. de urbe lib. 3. cap. 1. Fr. Anton. à Matre Dei in *Isagoge Præluvio* 1. dub. 12. n. 254.

408. Baruch fuit vir nobilis, ac nobilissimæ familiae, ut testatur Iosephus lib. 10. *Antiq. cap. 11.* Fuit socius, ac Amanuensis Ieremiæ, ut patet ex *Ierem. 32. num. 12. & 13.* ex quo omnes Patres colligunt Sapientiam, virtutem, patientiam, ac probitatem Baruch, fuit etiam Propheta, utpote Auctor sui libri, ut statim dicam. Floruit ad annum mundi 3430. ante Christum natum 623.

409. Graves Patres tenent Baruch non esse Auctorem libri, sed tantum Scriptorem, qui scripsit ea, quæ Ieremiæ dictavit. Et probant, quia alij Prophetae incipiunt *visio Isaiæ*, aut alio modo, *verba Ieremiæ.* At aliter Baruch, *Et hæc verba libri, quæ scripsit Baruch;* ergo ipse non est Auctor libri, sed tantum Scriptor. Tamen quod ipse sit Auctor libri docent D. Athanasius *quæst. 36. ad Antioch.* & etiam in Concilio Ephesino, D. Hieronym. D. Cyrillus Alexandrinus, & alij plures, & hoc indicat Titulus appositus in Biblia, *Liber Baruch:* quo nomine inter libros Canonicos recensetur à Concilio Tridentino, & Florentino, quod autem ita inceperit, *Hæc verba, quæ scripsit Baruch,* Optime Eusebius Nierenberg. hoc refert ad humilitatem Baruch, qui noluit dicere sibi visionem factam; & idem non ait, à quo illa scripta acceperit, sicut exprimit de epistola Missa à Ieremia, quæ refertur toto *cap. 6.* unde omnia ibi contenta sunt ex Ieremia.

QUESTIO XXIII.

Quisnam Auctor Prophetarum minorum sit?

SUMMARIUM.

- 410 Magna auctoritas Prophetarum minorum.
 - 411 Dicuntur minores in brevitate scribendi, cum sint æquales in magnitudine revelationum.
 - 412 Omnes ab antiquis repositi sunt in uno volumine.
 - 413 Catalogus duodecim Prophetarum Minorum, notatis aliquibus circa unumquemque in particulari.
 - 414 An hi Prophetae Minores aliquid amplius scripserint, præter suas prophetias.
 - 415 De tempore, ac ordine, quo scripserunt.
- 410 Circa præclaram auctoritatem Prophetarum Minorum duo maxime notanda sunt. Tanta est eorum auctoritas, ut nullum viderim, aut legerim Scriptorem, etiam ex Hæreticis, qui eorum Canonicam auctoritatem deneget, vel etiam qui eorum libros

aliis Auctoribus adscribat, nisi tantum ipsimet Prophetis, prout sua præfixa nomina habentur in Biblia.

Dicuntur Minores duodecim Prophetæ; minores per respectum ad quatuor; & hi dicuntur minores ob sermonis breviter, & quia pauciora, ac strictius scripserunt; non tamen sunt minores in gravitate sententiarum, excellentia mysteriorum, ac magnitudine revelationum, ut notarunt D. Augustinus lib. 18. de Civitate Dei, cap. 19. Ruffinus *Præfatione in Oseam.* D. Cyrillus Alexandrinus, Theodoretus, Rupertus in *Præfatione ad ipsos:* ex quo ait D. Hieronymus *Præfatio in epistol. ad Philem. Si brevitas habetur contempti: contemnatur Abaias, Nabum, Sophonias, & alij duodecim Prophetæ, in quibus tam mira, & grandia sunt, quæ feruntur, ut nescias urum brevitatem sermonum in illis demerari debeas, ac magnitudinem sensuum.*

Et quamvis unusquisque ex his duodecim Prophetis singillatim, ac separatim sua vaticinia scripserint; tamen antiqui Hebræi Auctore Elfra sub Artaxerxe Longimano, ut refert Genebrardus in *sua Chronologia initio sua aratis*, duodecim Prophetarum vaticinia in uno volumine comprehenderunt, quos secutus est Iesus Syracides *Ecclesi. 49. num. 12.* dum omnes duodecim Prophetas sub uno commendat elogio dicens: *Duodecim Prophetarum ossa pullulant de eo loco suo.* Quamvis mortui, ut explicant Iansenius, Jansen. & alij Commentatores, eorum ossa, seu officula pullulant, & clamant adventum Christi Iesu veri Messie, ac filij Dei, clamant, & prædicant eorum eximiam virtutem, ac sanctitatem, qua meruerunt à Deo tot, & tantis revelationibus illustrari, ut ait D. Dorotheus in vita Prophetarum.

Primus Oseas, Isaiæ coævus, cujus illa magna est laus, quod ipse ante Isaiam, ac alios Prophetas, vaticinatus est, suaque vaticinia scriptis dedit. Sic ipse ait *cap. 1. num. 2. Principium loquendi Domino in Osee;* id est, Dominus primo ante alios Prophetas, locutus est ipsi Osee. Ita explicant D. Hieron. Rupert. Haymo, Vatabl. Albert. Magn. Cardinalis Hugo, D. Basilius, & Ruffin. in *cap. 1. Isaiæ.* Oseas ex radice Hebræa, ut notant Interpretes. Idem est, ac *Salvator,* ipsum inter Sanctos adscribit Martyrol. Rom. die 4. Julij Floruit anno mundi 3227. ante Christum natum 826.

Secundus Joel, qui prophetavit tempore Osee, & ex radice Hebræa, ut notat Sanchez. Idem est, ac *latitudo Dei,* seu *Deus aperiens,* quia *cap. 3.* prophetat secundum Christi in Valle Iosaphat adventum in ultima die iudicij proferens sententiam damnationis in reprobos, & electionis ad gloriam in bonos; & cum inter Sanctos numerat Martyrol. Roman. die 17. Julij. Floruit cum Osea anno mundi 3227. ante Christum 826.

Tertius Amos, id est oneratus, de cujus Martyrio facit mentionem Martyrol. Rom. die 31. Martij, de quo testatur D. Isidorus lib. de *vita, & obitu Sanctorum, cap. 43.* D. Epiphanius lib. de *vita, & interitu Prophetarum, cap. 12.* Divus Dorotheus in *Synopsi, cap. 2.* & Divus Cyrillus in *Præfatione sub Amasia Rege contritos esse Prophetæ den-*

411 D. August. Ruffin. D. Cyrill. Theodoret Rupert. D. Hieron. Genebrard. Ecclesi. 49. Jansen. Osee. 1. D. Hieron. Rupert. Aymon. Vatablus. Albert. Mart. Rom. Sanchez. Martyrol. Roman. die 31. Martij. D. Epiph. Roman. die 31. Martij. D. Hieron. D. Epiph. D. Dorotheus. D. Cyrill. tcs

tes, & tamen edestulus Dei laudes prædicat. Cæpit vaticinare anno mundi 3248. ante Christum 805.

Quartus Abdias, quem Divus Dorotheus, D. Epiphanius citati dicunt fuisse discipulum Eliæ. Uno tantum capite suum vaticinium comprehendit, quo circa de eo ait Divus Isidorus libro Allegoricæ Scripturæ *Abdias, id est servus Domini, inter omnes prophetas brevior numero verborum, sed gratia mysteriorum æqualis.* De eo facit mentionem Martyrol. Romanum die 14. Junij, & 19. Novembrii. Floruit anno mundi 3255. ante Christum 798.

Quintus Jonas, cujus hæc est præclara excellentia, quod inter omnes Prophetas ipse singulariter fuerit figura, ac umbra Christi Domini ex ore ejus dicentis: *Sicut fuit Jonas in ventre Ceti, tribus diebus, & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terra tribus diebus, & tribus noctibus.* Matth. 12. num. 40. unde ait Divus Augustinus lib. 18. de Civitate Dei, cap. 30. *Jonas non tantum sermone, quam sua quadam passione prophetavit: profecto aperiens, quam si ejus mortem, & resurrectionem voce clamaret.* De quo multa dixi tom. 3. cap. 24. *quæstione 12. 13. 14.* Inter Sanctos inscribitur à Martyrologio Romano die 13. Julij. Ejus historia, ac prædicatio refertur ad annum 3212. ante Christum 841.

Sextus Micheas, Cujus Martyrium testatur Martyrol. Roman. die 15. Januarij, in quo ita legitur: *In Judæa Sanctorum Habacuc, & Micheas prophetarum, quorum corpora sub Theodosio seniore divina revelatione inventa.* Quod etiam habet Menologium Græcorum de qua revelatione faciunt mentionem Sozomenus, Cassiodorus, & alij relati à Baronio in notis ad Martyrol. Divus Epiphanius de *vita Prophetarum,* quod cum Micheas argueret Regem Achab de sua idololatria à filio ejus Ioram ex alto loco præcipitatus, occubuit. Theophilus inquit, quod gladio occisus, anno mundi 3290. ante Christum 767. Salius n. 2.

Septimus Nabum, cujus nomen, teste Divo Hieronymo interpretatur *Consolator,* dat consolationem populo de captivitate in Assyriis. De eo scribit Martyrol. Roman. die Decembris: *Nabum Propheta in Bergabar quiescens,* quæ reputatur patria sua. De eo multa scribunt Joseph de *Antiquitate lib. 9. cap. 11.* D. Epiphanius de *vita Prophet. cap. 17.* D. Hieronym. *Præfatio in Nabum.* D. Dorotheus in *Synopsi,* circa annum mundi 3315. ante Christum 738. Salius n. 19. & 20.

Octavus est Habacuc, cujus nomen ex radice Hebræa, idem est ac *lactator,* seu *amplexator;* de quo pro magna ejus laude ait Divus Hieronymus in Prologo Galeato. *Habacuc lactator fortis, & rigidus, super custodiam suam, & figit gradum super munitionem suam, ut Christum in cruce contempletur: opernit calos gloria ejus, & laudis ejus plena est terra: Splendor ejus ut lux erit, cornua in manibus ejus; ibi abscondita est fortitudo ejus.* Et quamvis aliqui dicant, quod est ille, qui detulit panes ad Danielem in lacum, alius tamen est diversus.

sus ab eo, licet ejusdem nominis, ut tenent Genebrardus in *Chronolog. Ribeira, Sanchez, Cornel. Martyrol.* ejus gloriosa morte facit mentionem Martyrol. Romanum simul cum Michæa Propheta die 15. Januarij, ut dixi supra Menolog. Græcorum eos dividit. Habacuc celebrat die 2. Novembris, Michæam die 24. Januarij. Floruit anno mundi 3277. ante Christum 727.

Nonus Sophonias, de quo ait Divus Hieronymus in Prologo. *Nomen Sophonia alij speculum, alij arcanam Domini transfulerunt. Sive specula igitur, sive absconditum Domini interpretetur, utrumque Propheta convenit.* Ipse ergo Propheta, qui erat in specula, & in sublimibus constitutus enariat Domini mysteria. De eo multa scribunt D. Epiphanius, D. Dorotheus, D. Isidorus in *vita Sophonia.* Prophetavit tempore Hieremiæ; destruxit excelsa, & idola; Jerusalem rediit ad adorationem, & cultum veri Dei, eumque Sanctorum Catalogo adscribit Martyrol. Roman. die 3. Decembris, & eodem die habetur in Menologio Græcorum anno mundi 3395. ante Christum 659. Salius num. 4.

Decimus est Aggeus, de quo sic scribit Divus Hieronymus ad Paulinum. *Aggeus festivus, & latus, qui seminavit in lachrymis, ut in gaudio meteret, destructum templum adificat, Deum Patrem inducit loquentem, adhuc modicum, & commovebo calum, & terram, mare, & aridam, & movebo omnes, & veniet desideratus cunctis gentibus; nempe Christus Iesus verus Messias natus ex Maria Virgine, qui suo sacratissimo adventu, magnum diem festivum dedit, ac intulit universo mundo. Inde Angelos Pastoribus decantavit: *Annuntio vobis gaudium magnum, quia natus est vobis Salvator.* Aggeum Prophetam annumerat Martyrologium Romanum inter Sanctos die 4. Julij. Prophetavit anno mundi 3431. ante Christum natum 519.*

Undecimus est Zacharias, & juxta Divum Hieronymum, Epiphanius, Dorotheum, Isidorum rectè docetur, quod Zacharias optimo jure memoria Domini dicitur, quia omnia mirabilia quæ Deus per Prophetas sparsim prædixerat, in hoc uno urpote penultimo Prophetarum, tanquam memoriam sibi fecit, ac recapitulavit, ut notum fiat omnibus, quod Deus sibi ipsi memoria est suorum mirabilium. An verò iste sit Zacharias, de quo Christus loquitur in *Evangel. 23. Matth. 23. num. 35.* ex multis rationibus pars negativa est probabilior utpote communior apud Sanctos Patres, ut dixi tom. 4. cap. 4. d. 9. per totum. De eo facit mentionem Martyrologium Romanum die 6. Septembris. Aggeus, & Zacharias ceperunt prophetare anno mundi 3431. ante Christi nativitatem 519.

Duodecimus Malachias, & quisnam esset? longa quæstio. Origenes existimat esse Angelum corpore humano, quod aperte refutat Divus Hieronymus. Alii dixerunt esse Esdræ, quod ex computatione temporum clare rejiciunt Commentatores. Fuit ergo quædam persona humana, & ultimus Prophetarum.

Genebrard. Ribeira. Sanchez. Cornel. Martyrol. D. Hieron. D. Epiph. D. Dorotheus. D. Isidor. Martyrol. Luc. 2. Martyrol. Matth. 23. Martyrol. Martyrol.

D. Epiphanius. rum. De eo sic scribit Divus Epiphanius libro, de vita Prophetarum: Malachias ab incunabile aetate, dumque juvenis esset, vitam inculpabilem egisse fertur, cumque populus universus eum ut virum, non minore Sancti- monia quam in mansuetudine praeclatum cole- ret, indiderunt illi nomen, Malachi, id est Angelus: Erat quippe forma oppido quam praestanti. Et ita juxta suum nomen, quod est Angelus, frequenter cum Angelis, & de Angelis loquitur cap. 2. num. 7. Sacerdotem vocat Angelum. Et cap. 3. Christum, & Baptistam Angelos dicit: Ecce ego mitto An- gelum meum: scilicet Baptistam: Et statim veniet ad templum suum Dominator, quem vos queritis, & Angelus testamenti, scilicet novi qui est Christus Dominus. De Ma- lachia Propheta legitur in Martyrologio Romano die 14. Januarii. Floruit circa annum mundi 3573. septimo anno Artaxerxis ante Christum 489.

414 Inquires tamen, an hi Prophetae, praeter suas Prophetias, quas habemus in Biblia, aliquid amplius prophetaverint? nam in multis Psalmis legimus praefixos hos titulos, Aggaei, & Zachariae, ut in Psalmo 137. 145. 147. & 148. & in Psalmo 145. inscrip- tum legitur Alleluia Aggaei, & Zachariae. Ad hanc difficultatem jam respondi supra quaest. 15. num. 425. quod nempe David illos Psal- mos composuit, praevidens spiritu propheti- co, quod illi Psalmi ab illis Prophetis pro re- ditu a captivitate erant decantandi, ut dixi citato loco.

415 Quaes res secundò. Quo tempore, & ordi- ne scriperunt? Maxime à me veneratur or- do appositus in Biblia. Quod etiam patet ex eorum annis praenotatis juxta computum Sa- liani, quem secutus sum. Solum Jonas praecedit tempore Abdiam ferè quadraginta an- nis quia in principio omnium Prophetarum ponitur Oseas; incipit enim ipse principium loquens Domino in Osee. Et Joel, Abdiasve fuerunt contemporanei cum ipso Osea, ut testatur D. Hieronymus in cap. 1. Osee. Et ideo fortè, quia contemporanei simul ap- positi sunt Septuaginta in Codice Vaticano 1. Oseas. 2. Amos. 3. Michas, 4. Joel. 5. Abdias. 6. Jonas. 7. Nahum. 8. Abacuc. 9. Sophonias. 10. Aggaeus. 11. Zacharias. 12. Malachias.

QUAESTIO XXIV.

Quis sit Auctor librorum Machabeo- rum?

SUMMARIUM.

- 416 Ipsi libri duo, contra Haereticos, tenendum est esse Canonicos.
417 Horum librorum octo Auctores assignantur.
418 Vera sententia de Auctore primi libri.
419 Secundus liber est epuome ex libris Jasonis Cyrenaei.
420 Valde difficile cognoscere ejus collectorem.
421 Videtur quod fuerit Judas Essenus.
422 Hebraice scripti sunt libri.

423 De tempore hujus historiae, ac nomine Machabeorum.

416 Hos libros non esse Canonicos tenent Haeretici, Lutherus, Anabaptista, prout familiare est illis libris quibus sua dogmata convelluntur divinam auctoritatem denegare. Tamen certum de fide est hos duos libros esse Canonicos, ita definitum est in 3. Concil. Carthag. Can. 4. Trident. sess. 4. Innocent. I. epist. 3. ad Exuperium. Gelasius I. in Decreto de libris Canonicis. Et quamvis hi duo libri non fuerint in Antiquo Hebraeorum Canone compositi ab Esdra; cum hæc historia Machabeorum post ipsam Esdræ contigerit, positi sunt in alio Canone Hebraeorum, ut colligitur ex Joseph in calce libri, quem de Machabeis scripsit, & tenent Genebrardus lib. 2. Chronologia ad an- num 3860. num. 10. videndus est Bellarm. lib. de Verbo Dei, cap. 5. Sixtus Senens. lib. 8. Bi- blosib. Serarius hic in Machab.

Quis Auctor librorum?

417 Quæstio longa, & satis difficilis; ita ut di- versis Auctoribus octo Scriptores horum li- brorum referantur, scilicet Josephus Flavius, Philo, Alex, Joannes Hircanus, Judas Essenus, Simon Machabeus; Jason Cyrenensis, Judas Machabeus, Senatus Jerosolymitanus: & con- veniunt ferè omnes, quod non utriusque libri idem est Auctor: nam primus liber scriptus est per modum historiae, secundus per modum epistolæ ad fratres, qui erant dispersi per Aegyptum.

418 In tanta rerum varietate probabilius vide- tur, quod primus liber Machabeorum fuerit scriptus à Joanne Hircano, Simonis filio, quia Sacerdos, & Pontifex, & etiam Propheta, ut statim dicam: nam ut jam dixi, & in confesso est apud omnes teste Josepho lib. 1. contra Ap- pionem, Pontificibus, ac Sacerdotibus cura de- mandata est, gentis suæ historias conferbere, ac pertexere in quo officio, ac munere Joanes Hircanus non poterat deficere. Quare diligen- ter post brevem introductionem à gestis Martha- thiae avi, & accurate Judæ, & Jonathæ, ac pa- rentis sui gesta prosequitur, & in parentis sui morte terminat historiam, quia nihil amplius proposuerat agere. Hoc autem præter sui of- ficij curam, quæ ei eminebat, optimè potuit præstare ipse Joannes Hircanus, quia ipse ma- jori, quam Pater, & patruus abundavit otio, ut Auctor est Josephus lib. 3. c. 18. in fine 31. Josephus, annis cum potestate præfuit; & insuper pro- phetia dono illustratus est, ut habet ipsemet Josephus citato lib. 13. c. 20. qui ait: Hircanus moritur anno Imperii 31. tribus maximis à Deo habitus dignus honoribus, principatu gentis Ju- daeorum, & Pontificatu, & Prophetia.

419 Secundus liber Machabeorum, certum est, quod totus hic liber desumptus est ex scriptis magni, ac præclarissimi viri Jasonis Cy- renæi; ut Auctor, seu collector istius libri, testatur 2. Machab. cap. 2. num. 24. ubi ait: Itaque à Jasono Cyrenaeo quinque libris compre- hensa tenavimus nos, uno volumine brevita- re. Et postea subdit num. 27. Et nobis quidem ipsi: qui hoc opus breviantis causa suscepimus, non facilem

facilem laborem, imò verò negatium plenum vi- gliarum, & sudoris assumpsimus.

420 Summa omnium difficultas est, quisnam horum fuerit collector? Honorius Augustod. dicit Philonem. Rabbanus, & Sixtus Senens, Senatum Hierosolymitanum; in quam senten- tiam inclinant Sanchez, & Cornelius in Pro- logo hujus libri. Tamen, ut rectè dicunt Rab- banus lib. 5. de universo, cap. 4. Divus Isidorus lib. 1. de Scriptoribus Ecclesiasticis, qui dicunt Auctores, seu Scriptores horum librorum Ma- chabeorum nobis ignotos, solum Deo cognitos.

421 Proinde tamen quantum conjecturari pos- simus, dicendum est quod Auctor hujus epi- stolæ, ac consequenter totius libri secundi Ma- chabeorum, fuit Judas Essenus cum Senatu Judæorum, ita Rupert. lib. 10. de victor. verbis, c. 15. Serapius, Sallianus, Mariana, Ioannes de Lahay Prologo in Bibliam Max. sect. 15. c. 22. Nam lib. 2. q. 1. n. 10. dicitur Anno centesimo octo- gesimo octavo populus, qui est Jerosolymis, & in Judæa, Senatusque, & Judas Aristobulo magistro salutem, & sanitatem. Ex quo meo videri clarè patet, quod ipse fuit Auctor epistolæ, ac totius libri secundi. Deinde iste Judas Essenus, ut ait Joseph lib. 13. c. 19. illo tempore ob donum prophetiæ, magnæ apud omnes estimationis, ac auctoritatis erat, & post annos viginti An- tigonio Ioannis Hircani filio mortem prædixit, quæ paulo post secuta est. Additque Josephus ejus prædictiones nunquam fefellit, sed re ipsa semper evenisse.

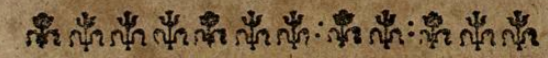
De idiomate, ac aliis.

422 De lingua, qua hi libri scripti sunt, quæres. Primus liber scriptus est Hebraicè, ut testatur D. Hier. in Prologo Galeato. De posteriori, non negat Sanctus Doctor Hebraice conscriptum; sed tantum dicit Græcè reperiri, sed secundum librum Hebraicè fuisse conscriptum, insinuat Euseb. in Chron. ad annum mundi 4800. ubi ait Machabeorum historia Hebraea hic Græcorum suppetat regnum: Verum hi libri inter divinas Scripturas non reperiuntur. Intellige inter He- braeos. Tamen ratio hoc aperte suadet, quo- modo est credibile, quod ab Hebraeis ad He- braeos Græci sermonis ignaros, scriberetur in lingua ipsi ignota, & non potius in lingua materna illis valde nota. Si autem hic liber Hebraicè conscriptus non invenitur; hoc fa- ctum est injuria temporum, ut multi libri pe- rierunt. Illud tamen adverte Græcum Text. quem nunc habemus, non esse ex Septuaginta qui isti interpretes, longè Machabeorum historiam præcellerunt, ferè ad spatium cen- tum Septuaginta annorum. Nam Septuaginta floruerunt circa annum mundi 3775. Ut re- solutione sequenti dicam de Machabeis sta- tim quoad Tempus.

423 Quæres tamen quo tempore contigit hæc historia Machabeorum? Videns Mathathias exterminium, quod fiebat in Ierusalem, Sancta profanabantur, leges conculebantur, & ma- gna hominum, ac Virginum cædes fiebat, ita ut adimpleretur illud, quod dicitur in Psalmo: Effudetur sanguinem Sanctorum tuorum per circuitum in Ierusalem, & non erat qui sepeliret. Fugit Mathathias cum filijs suis anno à crea- tione mundi juxta Sallianum, ac Tornie- Sylveira Opuscula.

lium 4388. ante Christum 166. Et ipsa historia Machabeorum in secundo libro terminatur cum apparitione Ieremiæ anno mundi 3893. ante Christum 162. apud Sallianum eodem an- no num. 58.

424 Circa nomen Machabæi multæ derivatio- nes ac significationes circumferuntur, ut videre est in Eusebio lib. 3. Histor. cap. 10. Prima ex radice Hebraica, quod idem valet, ac percu- tere, & occidere proinde Machabeus idem est ac percussor, ac occisor. Alii aliter derivant, ut idem valeat, ac quis fortis sicut ille? quod ma- ximè convenit Iudæ Machabeo ob suam sin- gularem generositatem, ac fortitudinem, ob quam comparatur, tanquam Leo in Sylva.

RESOLUTIO IV.

De variis versionibus, ac lectionibus sacrae Scripturae, ac earum Auctoribus.

QUAESTIO PRIMA.

De editione, seu translatione Septua- ginta duorum Interpretum.

SUMMARIUM.

- 425 Quomodo hæc historia accidit, & vocati sunt à Ptolomeo, & n. 426.
427 An fuerint in cellulis separatis, & n. 428. 429. & 430.
431 Agitur de auctoritate D. Hieronymi, & Epiphani, & n. 432. 433. & 434.
435 Quos libros transferunt septuaginta; om- nes nempe qui suo tempore erant in Ca- none Hebraeorum, & n. 436. 437. 438. 439.
440 An in hac translatione adesse assistentia Spiritus sancti, & n. 441. 442.
443 In hac translatione aliquid dixerunt ad- dendo, vel diminuendo ex dictamine Spi- ritus sancti, & n. 444.
445 Respondetur ad D. Hieron.
446 Tempore antiquo hæc translatio fuit au- thentica.
447 Varia translationes facta sunt; & numero 448. 449.
449 Hæc modo ex Vaticano est authentica, & num. 451. 452. 453.

Historia rei gesta.

425 N N O à mundo condito 3775. ante Christum 278. juxta Sallianum, ut omittamus aliorum computationes Ptolomeus (non ille Lagi filius, ut D. Iren. c. 25. & Clem. Alex. lib. 1. Stromat. opinati sunt) Ptolomeus Philadelphus, ejus succes- sor, ut affirmant Aristæus tom. 2. Biblioth. veter. Joseph. Philo. de vita Moysis, D. Epiphani. lib. 2. de ponderibus & mensuris, n. 12. Tertullian. cap. 18. in Apolo- gia, cap. 18. D. August. lib. 18. de Civit. cap. 4. D. Athan. in Synopsi. Cum ergo ipse regnaret in Agypto,